

ΜΙΝΩΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

ΣΧΕΔΙΑ
ΤΟΥ
ΧΑΟΥΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΙΚΑΡΟΣ

ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΧΑΟΥΣ

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

© Μίνως Ευσταθιάδης & Εκδόσεις Ίκαρος 2022

ISBN 978-960-572-529-7

ΜΙΝΩΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΧΑΟΥΣ

μυθιστόρημα

ΙΚΑΡΟΣ

Για τον Δημήτρη Τζεβελέκα

*Για να το περιγράψω
θα 'πρεπε να ακινητοποιήσω την αστραπή.*

JOAQUIM-MARIA MACHADO DE ASSIS,
Μεταθανάτιες αναμνήσεις του Μπρας Κούμπας,
μετάφραση Μαρία Παπαδήμα, εκδόσεις Gutenberg

IKIRU

Όλοι δασάκι το έλεγαν. Η αλήθεια είναι ότι ελάχιστα έμοιαζε με δάσος, κατά κάποιον τρόπο όμως, αυτή η ονομασία τού ταίριαζε. Ίσως επειδή φαινόταν βίαια ξεκομμένο από τον οικιστικό ιστό, ίσως λόγω της μοναξιάς των δέντρων. Άγνωστο πώς είχε ξεφυτρώσει στην άκρη εκείνης της ελαφρά επικλινούς πλαγιάς, ένα μικρό πράσινο νησί περικυκλωμένο από την ομοιομορφία του τσιμέντου.

Οι ελληνικές πόλεις είχαν αρχίσει πριν από καιρό να εξαχρειώνονται. Με όλο και περισσότερο πάθος, η οικονομική παράνοια χόρευε το δικό της θορυβώδες, βαλκανικό μπλουζ, αγκαλιά με το εύκολο κέρδος. Ο ρυθμός επιταχυνόταν, οι κανόνες λύγιζαν, οι αριθμοί άνθιζαν. Στο άψε σβήσε γεννιούνταν τα γκριζα τέρατα.

Φυσικά, το Αίγιο δεν αποτελούσε εξαίρεση. Ποτάμια φρέσκου μπετόν ξεχύνονταν παντού, λες και έπεφταν ξαφνικά από αόρατες τρύπες που άνοιγαν και έκλειναν κατά βούληση, κάπου στον ουρανό. Τετραγωνικά κι ακό-

μα περισσότερα τετραγωνικά, μια πολλαπλασιαζόμενη τετράγωνη εικόνα με θέα στον ακάλυπτο. Ο κόσμος άλλαζε γρήγορα, το δασάκι είχε καταφέρει ωστόσο να τον κοροϊδέψει για λίγο, να του ξεφύγει και να παραμείνει άθικτο στη θέση του.

Μόνο όταν βγήκαν οι πρώτες ανακοινώσεις, παραλίγο να χάσει το ρομαντικό όνομά του. Από τη μια μέρα στην άλλη μερικοί κύριοι, που πάντα φορούσαν άθλιες γραβάτες, άρχισαν να το αποκαλούν «κοινόχρηστο δημοτικό οικόπεδο πλησίον του Αγίου Ιωάννη». Στο πρώτο άκουσμα αυτού του καινούργιου ονοματεπώνυμου-σιδηρόδρομου, ούτε ένας από εμάς δεν μπόρεσε να καταλάβει ποιο μέρος εννοούσαν. Χωρίς να χάσουν χρόνο, μας εξήγησαν. Κάθε μετονομασία είναι όμως κι ένας μικρός θάνατος. Ποτέ κανείς δεν έμεινε ο ίδιος ύστερα από κάτι τέτοιο. Και το λέω εγώ, που κάποτε αποφάσισα να αλλάξω το όνομά μου. Μια μέρα το έκοφα στα δύο και το έκανα κομμάτια, χωρίς να με πιέζει ούτε να με κυνηγάει κανείς. Εκτός βέβαια από τον εαυτό μου.

Κάθε φορά που επαναλάμβαναν μπροστά μας αυτό το «κοινόχρηστο δημοτικό οικόπεδο πλησίον του Αγίου Ιωάννη», εμείς γελούσαμε τρανταχτά. Ήμασταν παιδιά και μπορούσαμε ακόμα να το κάνουμε. Όσα ονόματα κι αν του άλλαζαν, για μας θα παρέμενε το δασάκι. Ένα καταφύγιο δέντρων. Ένα κομμάτι γης τόσο καφετιάς, που έμοιαζε φρεσκοποτισμένη από μια άγνωστη ουσία, για την οποία ποτέ δεν κατάφεραν να επινοήσουν κάποιο όνομα.

Τη μαλακή και υγρή αίσθηση αυτού του χώματος τη δοκίμαζαν, σχεδόν αποκλειστικά, οι παράνομοι εραστές.

Χωρίς οποιονδήποτε φωτισμό τριγύρω, το δασάκι τούς φιλοξενούσε κάθε βράδυ, κατά παράδοση κάτω από το ευεργετικό σκοτάδι του. Όλο κι όλο δεν είχε παραπάνω από καμιά διακοσαριά μέτρα μήκος και πενήντα πλάτος. Τα πεύκα έγερναν όλα μαζί προς την πλευρά του δρόμου, σαν να προσπαθούσαν να κρυφακούσουν κάτι. Είχαν φυτρώσει τόσο κοντά το ένα στο άλλο, που δεν μπορούσαν να ξεκλέψουν τον απαραίτητο χώρο για να μεγαλώσουν όσο θα ήθελαν.

Γρήγορα μάθαμε γιατί είχαν αποφασίσει να δολοφονήσουν το δασάκι. Εκείνα τα χρόνια, δήμαρχός μας ήταν ένας διάσημος δικηγόρος. Είχε ευρέως αναγνωριστεί ως ο πιο επιτυχημένος δικηγόρος της πόλης, κάτι που απλά σήμαινε: ο πιο κονομημένος. Σχετικά κοντός και δυσανάλογα ευρύτερνος, θύμιζε τον μοναχικό, μονίμως κακόκεφο και τρομερό νάνο στον Άρχοντα των δαχτυλιδιών. Του έλειπαν βέβαια τα μούσια του νάνου και το άγριο πάθος του για έναν αγνότερο, αν και οριστικά χαμένο κόσμο. Φορούσε πάντα σκούρα μπλε σακάκια, πολύ στενά για το πάνω μέρος του σώματός του, που κούμπωναν σταυρωτά με κάτι μεγάλα χρυσά κουμπιά. Ίσως στα όνειρά του να μεταμορφωνόταν σε ναύαρχο ή στρατηγό – όλοι εξάλλου βλέπουμε περίεργα πράγματα τις νύχτες. Το βαμμένο κατάνταυρο μουστάκι του και η φήμη του ως δεινού ρήτορα τον ακολουθούσαν παντού. Όσο εγώ ήμουν αστροναύτης – αυτό ονειρευόμουν πιτσιρικάς ενώ, ξαπλωμένος στο κρεβάτι μου, έπλεα ανάλαφρα σε σύννεφα αστρικής σκόνης δίπλα από άγνωστους πλανήτες – άλλο τόσο ήταν κι εκεί-

νος δεινός ρήτορας. Με την πάροδο του χρόνου και την μπάσα, επιβλητική φωνή του, είχε απλώς καταφέρει να πείσει τους αμόρφωτους ακολούθους του πως το θράσος και η αναίδεια συνιστούν σπάνιες ικανότητες.

Διανύαμε μια μεταβατική εποχή με ένα σωρό διαδοχικές αλλαγές. Τα αυτοκίνητα είχαν αρχίσει να πολλαπλασιάζονται στους δρόμους της πόλης και τα αποτελέσματα ήταν ορατά δια γυμνού οφθαλμού, μέρα με τη μέρα. Όλοι επιδίωκαν να καταλήξουν ή έστω να περάσουν από τους δύο κεντρικούς δρόμους, που παρέμεναν μονίμως μποτιλιαρισμένοι και γεμάτοι κόσμο μέχρι να κλείσουν τα μαγαζιά. Ελεύθερη θέση για στάθμευση δεν υπήρχε ούτε για δείγμα. Οι σειρές με τα διπλοπαρκαρισμένα είχαν γίνει κανόνας και ο εκνευρισμός αυξανόταν με γεωμετρική πρόοδο. Δεν άργησε να ακουστεί μια εντολή, που μετατράπηκε σε αταβιστικό σύνθημα, μεταδιδόμενο με ιλιγγιώδη ταχύτητα από στόμα σε στόμα:

«Ο δήμαρχος πρέπει να βρει τη λύση!»

Μία από τις πραγματικές ικανότητες του πολιτικού μας νάνου επικεντρωνόταν στην ταχύτητα λήψεως αποφάσεων, ειδικά σε ζητήματα που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη δημοτικότητά του. Στην αρχή ψιθυρίστηκαν κάποιες αόριστες φήμες. Πολύ σύντομα όμως, ανακοίνωσε ο ίδιος με τον πλέον επίσημο τρόπο πως είχε βρεθεί «Η λύση», τονίζοντας ιδιαίτερα το άρθρο. Έστερα από δική του πρωτοβουλία, το δασάκι επρόκειτο να μετατραπεί άμεσα σε δημοτικό χώρο στάθμευσης. Λάνσαρε λοιπόν το απολύτως προσωπικό του σύνθημα: ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΓΙΑ

ΟΛΟΥΣ. Έτσι θα λυνόταν κάθε κυκλοφοριακό πρόβλημα, και μάλιστα άπαξ και δια παντός.

Και τα πεύκα; Σιγά τ' αυγά, δηλαδή σιγά τα πεύκα, θα βάλουμε άλλα δέντρα, δέντρα υπάρχουν να φάν' κι οι κότες. Ναι, αλλά τα ίδια τα πεύκα τι θα τα κάνουμε; Τζάμπα πάρκινγκ θα τα κάνουμε! Μα πώς είναι δυνατόν να κόψουμε κάτι τόσο όμορφο και ζωντανό; Τα πεύκα δεν είναι ζωντανά, μόνο οι άνθρωποι είναι ζωντανοί, ίσως θα μπορούσαμε να τα μεταφυτέψουμε κάπου αλλού, η πόλη έχει αρκετό πράσινο, καμία αμφιβολία περί αυτού, και τέλος πάντων ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΣΤΟ ΤΟΚΙΟ, ΠΟΥ ΝΑ ΠΑΡΕΙ Ο ΔΙΑΟΛΟΣ, συνήθιζε να προσθέτει βροντοφωνάζοντας στο τέλος κάθε σχετικής συζήτησης. Κάπως του είχε κολλήσει η ιαπωνική πρωτεύουσα.

Από την αρχή υπήρχαν διαφωνούντες, αλλά είναι σίγουρο ότι δεν θα είχαν κατορθώσει τίποτα απολύτως. Επρόκειτο για κάτι περιθωριακούς και εκ φύσεως ασύντακτους τύπους, που αργότερα έμαθα ότι διάβαζαν Αρτίρ Ρεμπό και άκουγαν Πίτερ Χάμιλ. Κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί την ύπαρξή τους, και πολύ περισσότερο την επίδρασή τους σε όσα επρόκειτο να γίνουν. Ένας άνθρωπος τους ανίχνευσε, τους ένωσε, τους έδωσε πνοή και όραμα. Ο Γάλλος.

Σε κάθε ιστορία υπάρχουν «άνθρωποι-κλειδιά». Διασταυρωνόμαστε μαζί τους για πρώτη φορά χωρίς να μπορούμε να φανταστούμε τον ρόλο που θα παίξουν στη συνέχεια, χωρίς να υποψιαζόμαστε ότι, μετά την εμφάνισή τους, κυριολεκτικά τίποτα δεν θα είναι το ίδιο. Σε αυτή

την ιστορία ο άνθρωπος-κλειδί είναι ο Γάλλος. Απότομα και άφοβα, άνοιξε την πόρτα σε κάτι που δεν είχαμε ξαναδεί. Δεν θα ήταν υπερβολή να γράψω ότι ο ερχομός του στη μικρή μας πόλη άλλαξε την ίδια την πόλη. Άλλαξε τους κατοίκους της, τους φίλους μου, την οικογένειά μου. Και περισσότερο από όλους εμένα.